

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

II. Quas actiones contineat, & in qua formaliter consistat augmentatio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

eadem ratione pro termino ad quem negationem partis, quæ deperditur & pro termino à quo partem positiuam in hoc instanti deperditam, & in precedenti existentem, & propriam substantiæ, quæ minuitur. Hi termini in augmentatione assignati per se loquendo, substantiam constituent maiorem, si per accidens ex alio capite non minuantur, & absolute constituunt illam maiorem, quam esset si in illo instanti non contigisset, motus augmentationis illos respiciens, quod sufficiens est ut talis motus dicatur à maiori in maiorem substantiam, licet aliquando per accidens non constituatur in illo instanti augmentationis substantia maior, quam fuerat in precedenti ratione diminutionis. Idem inuerso ordine dicito de diminutione, quæ per se substantiam constituit minorem si aliunde per accidens respectu diminutionis illius iactura non compensetur per augmentationem, quæ in illo instanti contingat, & absolute semper constituit minorem substantiam, quam esset in illo instanti, si talis motus diminutionis non accidisset.

Augmentatio substantialis contingit in substantia viuente, & non viuente: augmentatio substantiæ non viuenter nomine generico augmentationis contenta est, augmentatio viuenter substantiæ nutritio dici solet & inter utramque magnam intercedit discretio. Augmentatio non viuenter fit per iuxta positionem, pars enim secundum quam fit augmentum applicatur certæ parti corporis aucti, & secundum illud latus augetur corpus non viuens ut contingit in lapide, quem videmus maiorem fieri versus vnā partem, & versus aliam inuariatum permanere: viuenter augetur non per iuxta positionem vnus partis, sed vniormiter difformiter secundum omnes partes ita ut in eodem tempore, in quo vna pars aliquota augetur reliquæ omnes aliquotæ augentur proportionē seruata inter augmentum, & partem auctam, magis enim augetur pes, quam nasus, quia pes maiorem terminum augmenti habet, quam nasus, in eadem tamen temporis mensura, in qua nasus vltimam ipsius termini mensuram adimplet, pes proprium ipsius terminum complet, & sic de reliquis partibus, omnes enim in eadem temporis mensura ad perfectum augmenti statum perueniunt. Hic modus augmentationis exposcit in viuenteribus quamdam attractionem alimenti, quæ applicatur intimis illius partibus, ut in omnibus modo explicato vniormiter difformiter fiat alteratio. Hæc applicatio fit in sensitiuis per intrinsecum sumpcionem, hoc est, per sumpcionem alimenti, quod viuens in ore dentibus conterit, & salua alteratum in stomachum mittit in quo fit prima coctio alimenti, quæ est secunda alteratio, virtute cuius pars quædam alimenti in substantiam quamdam albam conuertitur, quæ dicitur chylus, & pars altera excrementitia in intestina mittitur. Deinde chylus per venas, quas mesaraicas Medici appellant in iecur mittitur, ubi fit secunda coctio, quæ est tertia alteratio, maioremque expurgationem cibus accipit. Iecur chylum in tres substantias elaborat, quædam est terrefractor alius nature atræ bilis, quæ descendit à iecore in lienem, & illum nutrit: lenior est nature cholericæ, seu fluxæ bilis, quæ quasi spiritum supernat, & ascendit ad folliculum, seu vesicam felleis: Tandem substantia media est coloris rubri similis iecori, quæ per venam cauam in reliquis partibus corporis traicitur, in quibus fit tertia coctio, quæ est quarta alteratio, per quam vltimo in substantiam viuenteris alimentum conuertitur.

In quibusdam viuenteribus augmentationibus producit nova pars formæ ut contingit in augmentatione equi, in qua pars formæ, quæ introducit in alimentum materiam distincta est à forma præexistente, & in ipso nutritionis instanti producit nova pars modi vnionis inter formam præexistentem, & materiam alimentum, ad quam per nouam vnionem materia antiqua extenditur, ut contingit in nutritione hominis, in qua eadem indiuisibilis forma rationalis, quæ antea materiam antiquam informabat, denud materiam informat alimentum. Cæterum augmentatio non viuenteris aliquando contingit cum productione nouæ partis formæ, & modi vnionis inter formam productam, & materiam illius substantiæ, ex qua fit præexistens augmentum, ut contingit cum ignis augetur ligno præexistenti. Aliquando in non viuenteribus augmentatio contingit sine noua productione partis formæ, aut partis modi vnionis essentialis, sed tantum per vnionem eiusdem compositi cum alio eiusdem rationis, ut videre est quando am-

phora quædam aquæ cum alia permiscetur, & per vnionem augetur, tunc enim maior pars seu compositum, quod maius erat dicitur auctum, & portio alia, quæ per vnionem pars est effecta, & erat compositum minus alio, augmentum dicitur, quod si vtrumque compositum ante vnionem erat æquale, vtrumque mutuo per alterum augetur. Augmentatio, in qua producit nova pars formæ, aggenerationis formæ; & illa in qua producit nova pars modi vnionis essentialis, aggenerationis vnionis essentialis dici solet, siue forma, & vnio pertineant ad compositum viuens, siue non viuens. Tandem aduerte vtramque aggenerationem tam viuenteris, quam non viuenteris satis improprie vocari ab aliquibus nutritionem, ut eam distinguant ab aggeneratione accidentalī, seu accretione quantitatiua, quam absolute augmentationem appellant, communis tamen loquendi modus nomine augmentationis absolute prolato vtitur ad significandam substantialem augmentationem communem substantiæ viuenti, & non viuenti, idemque nomen tribuit augmentationi non viuenteris specialiter sumptæ, & nomen nutritionis viuenteris augmentationi referuat, augmentationemque quantitatiuam appellat augmentationem accidentalem seu accretionem.

PUNCTVM II.

Quas actiones contineat, & in qua formaliter consistat augmentatio.

Nonnullas actiones, ex his, quæ in augmentatione tam viuenteris, quam non viuenteris reperiuntur, Puncto precedenti insinuauī, exactè modò omnes annumerabo, & definiam in qua illarum augmentatio substantialis tam viuenteris, quam non viuenteris consistat.

Mitto alterationes præuias, ex vi quarum producantur dispositiones ad augmentationem substantialem, hanc enim ab illis distingui probant rationes omnes, quibus stabilimus alterationem distingui à generatione. In augmentationibus viuenteris quorum forma indiuisibilis non est reperitur productio nouæ partis formæ, & in augmentationibus non viuenteris, quæ non sunt præcisè per vnionem compositorum eiusdem rationis præexistentium ante nutritionem. In augmentatione horum non viuenteris, sicuti non producit nova pars formæ, ita non producit nova pars vnionis essentialis inter materiam, & formam quas acquirit substantia aucta: in omni verò augmentatione, in qua producit nova pars formæ, & in omni viuenteris augmentatione, etiam si noua pars formæ non producat, sed antiqua extendatur ad nouam partem materiæ semper producit nova pars modi vnionis essentialis inter materiam alimentum, & formam partem denud productam, vel totalem formam indiuisibilem antea præexistentem. Reperitur etiam in omni augmentatione alio per quam producit vnio materiæ substantiæ auctæ cum vnione materiæ alimentum, seu substantiæ, quæ augmentum dicitur. Reperitur insuper in omni augmentatione actio productiua vnionis integralis inter vnionem essentialē præexistentem, & partem vnionis essentialis, quæ in omni nutritione producit, & in augmentatione non viuenteris, in quibus producit nova pars formæ, vel inter duplicem vnionem essentialē substantiarum, quæ mutuo augentur, vel vna augeri dicitur per vnionem ad aliam eiusdem omnino rationis, quæ dicitur augmentum eo præcisè, quod fit minor alia. Tandem reperitur in augmentatione non viuenteris, & in augmentatione viuenteris, quorum forma diuisibilis est, actio terminata ad vnionem integram formæ substantiæ auctæ cum parte formæ acquisita.

Rationem augmentationis abstrahentem ab omni augmentatione non posse constitui in productione nouæ partis formæ, neque in productione nouæ partis modi vnionis manifestum est, quia in augmentatione hominis non producit nova pars formæ, neque in augmentatione aquæ noua pars modi vnionis producit, neque actio terminata ad vnionem essentialē aquæ modo vitæ præexistens ante aquarum vnionem potest dici formaliter augmentatio, quia tempore præcessit augmentationem, & propter rationem, quam dabo ad excludendam à ratione formali cōpletā augmentationis actionem productiuiam nouæ

nouæ partis modi vnionis. Similiter statuo tanquam certum non sufficere ad rationem formalem augmentationis actiones terminatas ad nouam partem modi vnionis, & ad vnionem integram materiem, & vnionem integram formæ antiquæ cum parte vnionis denuò acquirenda, siue sit modò producta vt contingit in augmentatione ignis, & in nutritione equi, siue producta præexistisset vt accidit in augmentatione aquæ, si deficiat alia actio terminata ad vnionem integram vnionis essentialis substantiæ auctæ, & substantiæ quæ dicitur augmentum, scilicet partis illius substantiæ, vel compositi, quæ antiquo accrescit. Sit ratio: Posita noua parte formæ vniti antiquæ præexistenti, & noua parte materiæ, etiam vniti materiæ præexistenti, dum vniones essentialis non vniantur integraliter, compositum antiquum, v.g. equus, non est auctus: ergo illæ actiones non sufficiunt ad augmentationem. Antecedens probō: Equus (sic loquere de quocumque composito etiam non viuente) essentialiter dicitur materiam, formam & vnionem: ergo vt sit vnus equus debet includere vnā materiam, formam vnā, & vnā vnionem: ergo tota vnio, quæ pertinet ad vnum equum debet esse vnita aliās non erit vna, sed duplex: ergo si noua vnio non vnitur cum antiqua, non fiet ex vtraque vna vnio, neque vnus equus. Confirmatur: Vnio integralis materiem denuò producta debet informari vnione formæ antiquæ, & partis formæ denuò productæ acquisite, seu forma antiqua, si indiuisibilis sit, sed non potest informari, si non producat vnitiū integrale vnionis essentialis antiquæ, & nouæ: ergo sine hoc vnitiū non potest resultare vum compositum ex materia noua, & antiqua. Probo minorem: informatio vnitiū materiem est vnitiū vnionum essentialium: ergo non producto vnitiū vnionum non datur informatio vnitiū materiem: ergo non est informata tota materia vnita: ergo materia vt informata non est vna, sed duplex. Siquidem non est informata illius vnio, per quam constituitur formaliter vna: ergo non potest constituere vnum compositum vt supra inferebam, quia ad hoc vt detur vnum compositum debet dari vna materia informata forma.

4 Ex his infero, ad augmentationem essentialiter requiri actionem terminatam ad vnitiū vnionum, & actionem terminatam ad vnitiū materiem, & actionem terminatam ad vnitiū vnionum essentialium, & vnionem terminatam ad vnitiū formarum videlicet formæ antiquæ, & nouæ partis formæ, si forma compositi augendi diuisibilis sit. Affirmo insuper in nutritione essentialiter includi actiones terminatas ad extrema harum vnionum, videlicet actionem terminatam ad materiam præexistentem, & actionem terminatam ad partem vnionis essentialis, quæ præexistenti vnitur, & actionem terminatam ad nouam partem formæ si compositum augendum forma diuisibili gaudet. Probo hanc conclusionem: Per nutritionem augetur compositum secundum materiam, & secundum vnionem, & secundum formam, si hæc est diuisibilis: ergo compositum vt auctum dicit augmentum materiæ, & vnionis, & formæ, si hæc est diuisibilis: ergo essentialiter dicit, ex parte termini nouam materiam, nouam vnionem, nouam partem formæ si diuisibilis est: ergo ex parte actionis dicit actiones terminatas ad nouam materiam, nouam vnionem, & nouam partem formæ si hæc est diuisibilis: ergo augmentatio essentialiter dicit has omnes actiones, neque refert materiæ productionem tempore præcedere augmentationem, quia non ex eo quod aliquid tempore præcedat aliud, & possit ab illo separari inferitur non esse de illius essentia, quia materia prima tempore præcedit hominem, & ab illo separatur, & tamen est de illius essentia. Confirmatur: compositum nutritum, seu auctum non solum dicit ex parte termini acquisitionem augmenti, sed ipsum augmentum: ergo ex parte actionis non solum dicit actionem terminatam ad acquisitionem augmenti, sed ipsum augmentum. Sed augmentum consistit in noua parte materiæ, & noua parte vnionis, & noua parte formæ si hæc est diuisibilis, quæ adiungitur composito: ergo augmentatio ex parte actionis dicit actiones omnes quæ respiciunt hos terminos. Notare tamen oportet in nutritione, seu viuendum augmentatione, etiam omnes actiones supra dictæ sint de illius essentia, specialiter tamen actionem terminatam ad nouam partem formæ, & nouam partem vnionis intrinsecè & ex se ordinari ad nutritionem, quia non nisi in nutritione exerceri queunt;

secus verò se habet actio terminata ad materiam, vt iam explicio in non viuendum augmentatione.

In non viuendum augmentatione actiones respicientes materiam, formam, & vnionem, quæ denuò acquiruntur, existimo non pertinere essentialiter, intrinsecè & ex se ad augmentationem, licet hic & nunc huic augmentationi essentialis sint propter rationem dictam de nutritione, quia nulla actio habet terminum, qui ex se vel ex modo producendi sit augmentum, quia in non viuendum augmentatione ex eo precisè dicitur hæc pars substantiæ augmentum, quia vnitur alij parti, seu alij composito maiori, quod si minori vniretur, non diceretur augmentum, sed substantia aucta, etiam alij aequali neutrum extremum vnitiū specialiter est augmentum, sed mutuo augeri dicitur. Quod si ignis partem aliam ignis producat quæ vnita videtur specialiter posse dici augmentum, quia efficienter ab illo extremo, cui vnitur procedit, & ita non potest esse res aucta, quia res aucta non potest procedere ab augmento, augmentum rectè dicitur procedere à re aucta: at totum hoc est per accidens respectu huius partis ignis secundum se sumptæ, & secundum modum, quo producit, quia eadem numero, & eodem modo producta potuit non produci ab igne, à quo de facto producit, & illi eodem modo vniri, quia pars ignis, cui præexistens ignis vnitur, non potest produci ab igne, cui est vnenda, vt illi vnatur, & eundem augeat. Pars verò viuens, eo ipso quod producat non simul cum aliis compartibus, & cum hoc modo producendi, quem habet specialiter nutritio, per intus summationem valde distinctum à modo producendi per feminis transmissionem, petit vniri principio, à quo procedit, & ita ex modo producendi habet esse augmentum sui principij, quod supponit existens.

Ultimò affirmo: rationem formalem vltimò constitutam augmentationis, non viuendum & viuendum, quæque nutritio dicitur, tantum consistere in actione terminata ad vnitiū integrale vnionis essentialis præexistens cum noua vnione acquisita. Probo hanc conclusionem: hæc actio est inseparabilis à reliquis omnibus actionibus, quæ pertinent ad essentiam augmentationis, & reliquæ possunt ab hac separari: ergo in hac tantum consistit ratio formalis, & completiua augmentationis. Priorem partem antecedentis, videlicet actionem hanc non posse ab aliis separari, sed illas supponere sic probō: hoc vnitiū integrale vnionum essentialium est informatio, media qua vnitiū formarum, si forma est diuisibilis, vel tota forma, si indiuisibilis est informat vnitiū materiem, & vnio essentialis inter vnitiū materiem, & vnitiū formarum (formæ antiquæ intellige, & partis formæ denuò productæ) si forma est diuisibilis, vel inter vnitiū materiem, & totam formam antiquam si indiuisibilis est: ergo supponit vnitiū materiem, & vnitiū formæ diuisibilis, vel totam formam indiuisibilem, tanquam modus supponit rem, cuius est modus: ergo non potest separari ab illis: ergo neque actio productiua huiusmodi integralis vnionum essentialium potest separari ab actionibus per quas producantur vnitiū materiem, & vnitiū formæ antiquæ, & partis formæ denuò productæ, quando forma est diuisibilis: ergo neque potest separari ab actionibus, quibus producantur extrema harum vnionum, quia sicuti implicat separari vniones ab extremis, ita implicat separari actiones productiuas vnionum ab actionibus productiuis extremorum; ergo actio illa, quæ est connexa cum omnibus aliis actionibus productiuis vnionum connexa est cum actionibus productiuis extremorum harum vnionum: ergo implicat actionem productiua vnionis integralis vnionum essentialium separari ab actionibus productiuis vnionis integralis materiarum, & vnionis integralis formæ antiquæ, & partis formæ denuò productæ si forma sit diuisibilis, & extremorum harum vnionum. Itaque modus integralis vnionis essentialis antiquæ cum noua vnione integrali denuò acquisita quatuor respicit extrema, quorum est modus. Duo sunt vniones essentialis quas vnitiū, quorum est vnitiū integrale, ex vi cuius resultat vna integra vnio essentialis, seu informatio: & duo alia sunt vnitiū materiem, & vnitiū formarum, quorum est essentialis vnio, seu informatio, si forma diuisibilis sit, vel vnitiū materiem & totam formam compositi, si hæc indiuisibilis est.

Torus hic discursus rem legitime concludit per inuitabiles illationes deductas ex eo quod vnitiū integrale vnionum

vnionum sit vnitiuum effientiale inter vnitiuum materierum, & vnitiuum formarum, quod iterum confirmo. Vnitiuum materiae denuò productum debet informari, & vnitiuum formae diuisibilis denuò productum in augmentatione debet informare, sed nihil materiae est, quod informet vnitiuum formae productum materiae, & nihil formae, quod informet vnitiuum materiae, prater vnitiuum formae; ergo vnitiuum materiae informat vnitiuum formae: ergo debet dari informatio, seu vnio inter hae vnitiua, quae alia non potest esse, prater vnitiuum integrale vnionum, reliquae enim partes vnionis partes materiae, & formae respiciunt. Confirmatur: quicquid est in vnione essentiali est informatio: ergo vnitiuum integrale partium huius est informatio: sed tantum potest esse informatio inter vnitiuum materierum, & formarum: ergo est vnitiuum illorum. Maior per se patet; liquet minor in augmentatione aquae, in qua nihil denuò producit, quod informet, & informatur prater hae vnitiua.

Reliquas actiones posse ab hac separari facile probatur: possunt pars materiae adueniens, & pars adueniens formae vniri materiae, & formae praesentibus, & pars noua materiae informari noua parte formae, & non vniri integraliter vnio essentialis antiqua inter materiam, & formam antiquam cum noua parte vnionis essentialis; ergo actiones productiuae vnionis integralis materierum, & vnionis integralis formarum, possunt separari ab vnione integrali vnionum essentialium. Consequentia firma est, rectè enim valet: termini separantur: ergo actiones. Antecedens probatur: Vnio integralis materierum, & vnio integralis formarum non sunt modi respectu vnionis integralis vnionum essentialium, sed potius hae est modus respectu illarum, quae per hanc inter se vniantur vnione essentiali, ex vi cuius vnitiuum formarum informat vnitiuum materierum: ergo poterunt vniones integrales materierum, & formarum separari ab vnione integrali vnionum essentialium, licet hae non possint ab illis separari. Confirmatur: eodem modo se habet hoc vnitiuum integrale vnionis essentialis respectu vnitiui integralis materierum, & vnitiui integralis formarum, quorum est informatio, ac se habet pars vnionis essentialis respectu partis materiae, & partis formae, quarum est informatio, sed quaelibet pars materiae, & quaelibet pars formae possunt separari à parte vnionis essentialis, per quam pars materiae informatur parte formae: ergo eodem modo vnitiuum materierum, & vnitiuum formarum possunt separari ab vnitiuo integrali vnionis essentialis. Vergetota materia, & tota forma possunt separari à tota vnione essentiali, ita vt hae non existant, & illae existant, sed in hoc casu vnitiuum partium formae, & vnitiuum partium materiae essent eadem, quae in augmentatione fuerunt producta, si compositum ante hanc separationem materiae, & formae esset auctum, & separarentur ab vnitiuo vnionis essentialis: ergo vnitiuum integrale materierum, & vnitiuum integrale formarum optime possunt separari ab vnitiuo integrali vnionis essentialis. Dices posse vnitiua integralia materierum, & formarum separari ab vnitiuo integrali vnionis essentialis, casu quo separantur partes formae, & partes materiae à partibus vnionis essentialis, non verò quando partes non separantur. Contra: vnitiuum integrale materierum, & formarum non respiciunt immediatè partes vnionis essentialis, sed vnitiuum illarum, ratione cuius inter se vniantur: ergo si possunt existere sine hoc vnitiuo, per quod vniantur, & vnitiuum formarum informat vnitiuum materierum, poterunt existere, siue existant partes vnionis essentialis, per quas vniantur partes materiae cum partibus formae, & hae illas informant, siue hae partes vnionis essentialis non existant. Confirmatur: omnes partes huius vnionis diuisibilis, quae modo est inter materiam, & formam equi possent existere de potentia absoluta corrupto aliquo indiuisibili vnitiuo integrali illarum, quia ab illo distinguuntur tanquam res à modo, sed illo indiuisibili corrupto indiuisibile materiae, & indiuisibile formae, quae vniebantur indiuisibili corrupto permanent non vnita inter se, & reliquae partes formae, & materiae cum eadem vnione, quam antea habebant: ergo rectè possunt separari vnitiuum partium formae, & vnitiuum partium materiae ab vnitiuo vnionis essentialis inter materiam, & formam, etiam si partes materiae, & partes formae non separantur à partibus vnionis, & consequenter poterunt omnes partes materiae informari partibus formae, & aliquod vnitiuum materiae non in-

Franc. de Ouedo, Philosoph. Tom. I.

formari, neque vnitiuo formae, quo erat informandū quando forma esset diuisibilis, neque forma adaequata qua naturaliter debet informari, si forma compositi indiuisibilis est.

Obicit: Per eandem actionem producuntur pars vnionis essentialis, & illius integrale vnitiuum: ergo non potest produci pars vnionis essentialis, quin producatur illius integrale vnitiuum. Mala argumentatio: do per eandem actionem produci partem, & illius vnitiuum quando de facto vnitiuum producit, nihilominus negari non potest partem posse produci sine vnitiuo quod tu dicis produci per eandem actionem cum parte, quando de facto producit, quia hae pars vnionis essentialis, quae producit integraliter vnita alteri, quādo producuntur sex partes vnionis, posset non vnita produci, si tantum produceretur quatuor partes vnionis, seu vnio essentialis conitans quatuor partibus: ergo certum est hanc partem vnionis potuisse produci sine illo vnitiuo integrali, ex vi cuius vniretur alij parti vnionis essentialis. Quod si eadem actio indiuisibiliter sumpta esset productiua partis vnionis essentialis, & vnitiui integralis eiusdem, eadem vt productiua integralis vnitiui integralis vnionis essentialis; & non vt productiua partis eiusdem vnionis esset formaliter augmentationis completiua. Neque res ita se habent, sicut enim in vnione essentiali distinguuntur partes eiusdem vnionis, & vnitiua, per quae hae partes integraliter vniantur, sic in actione terminata ad vnionem distinguuntur partes actionis terminate ad partes vnionis, & vnitiua partium vnionis, & sicuti pars vnionis subiectatur in parte materiae, & materiae partem vniti ad partem formae, sic vnitiuum vnionis essentialis subiectatur in vnitiuo materiae, & illud vniti vnitiuo formae, omnis enim actio habet idem subiectum, ac habet terminum, quem respicit.

De ordine harum actionum disputari solet, de quibus breuiter quid dicendum sit explicabo. Omnes has actiones in eodem instanti temporis existere certum est. Natura priorem esse productionem vnitiui materierum, ex quo ducuntur vnitiuum vnionum, & vnitiuum formae diuisibilis mihi certum est, quia vnitiuum materiae quod est materialis causa vnitiui vnionis, & vnitiui formarum debet prius naturā ad illa supponi, idemque intercedit ordo inter actiones, ac inter illarum terminos reperitur. In sententia, quae asserit formam, & modum vnionis eadem indiuisibili actione produci, dicendum est vnitiuum formarum, & vnitiuum materierum produci eadem indiuisibili actione, & ita nullus ordo in productionibus horum terminorum, quae realiter non distinguuntur querendus est. In nostra sententia, quae asserit vnionem, & formam per distinctas actiones produci eodem modo de his vnitiuis philosophandum est, & aliqua prioritas concedenda actioni, ex vi cuius producitur vnitiuum formarum, quod vt terminus supponitur ad vnitiuum vnionum, quod illius est modus, seu informatio, & à quo non potest separari, hae tamen prioritas propria non est, quia terminus praecise vt terminus vnionis, quae est illius modus, non est propriè causa, neque in aliquo genere causae inluit in talem modum, seu vnionem; nam si comparemus actionem productiua vnitiui formarum cum parte formae denuò producta, cuius est modus, & actionem productiua vnitiui vnionum essentialium cum actione productiua nouae partis vnionis, cuius similiter est modus, seu integralis vnio, eandem prioritatem habent, ac ipsi termini inter se, non propriam, & rigorosam in aliquo genere, sed impropriam eo modo, quo dependet modus à re, seu vnio à termino, à quo separari non potest, vt nuper explicabam.

PUNCTUM III.

De potentia nutritiva, & illius actu.

Nutritio species quaedam est augmentationis, in qua ratio communis augmentationis contrahitur ad specialem rationem augmentationis substantiae viuientis. Hanc augmentationem viuientis, seu nutritionem semper contingere cum aggeratione nouae partis vnionis, & in compositis, quorum forma est diuisibilis cum aggeratione partium formae substantialis, dixi iam puncto praecedenti. Terminum per nutritionem productum eiusdem speciei esse cum termino productum in generatione eiusdem viuientis nulli dubium esse potest. Quia terminus

Nn gene